

Luomumaidon arvoketjutyöryhmä

11.4. 2016 klo 13.00 -15.30

Valio, Helsinki

Työryhmän kokoonpano

Nimi	Organisaatio	Paikalla 11.04.
Arja Peltomäki	Maatila	x
Heli Ahonen	Muumaa/Luomuliitto	
Katarina Rehnström	Luomuliitto	
Kirsti Laukkanen	Hämeenlinnan osuusmeijeri	x
Mauri Penttilä	MTK:n maitovaltuuskunnan pj	x
Risto Koski	Hämeenlinnan osuusmeijeri	x
Antti Oksa	SOK	x
Sanna Heikfolk	Arla	x
Minna Slotte	Arla	
Minna Elovainio	Arla	
Erkki Mikola	Suomisen Maito	
Mirva Tollet	Valio	x
Ulla-Maija Leskinen	ProAgria	x
Sanna Eklund	ProAgria	x
Beata Meinander	Evira (asiantuntijajäsen)	x
Ilkka Pohjamo	MTK	
Leena Saari	MTK	x
Minna Nurro	Pro Luomu	x
Marja-Riitta Kottila	Pro Luomu	x

Asialista

- Lyhyt katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen (kierros osanottajien kesken)
- Luomumaitotuotteiden markkinapotentiaaleja vastaavan maidon tuotannon määrän arviointi
- Luomumaidon tuotosseurannan tulokset vuodelta 2015, ProAgria
- Luomun tarina ja viestintäkärjet
- Ajankohtaisia asioita säädöksistä ja valvonnan kehittämisestä
 - Esitys tukisäädösten muuttamisesta, Eviran alkutuotannon palaveri, työkalut
- Muut asiat
 - Luomumaidon seleeniseurannan tulokset, Kristiina Sarjokari (13.30)
 - Mittarityöryhmän työ käynnistyy (3.5.)
 - Muut asiat

Katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen

Markkinat

- luomumaitotuotteiden markkinat ovat kasvussa. Tuotteiden myynti on lisääntynyt selvästi alkuvuoden aikana. Esim. luomujuustojen myynti kasvanut yli +50 % (S-ryhmä).
- Luomumaidon ja luomumaitotuotteiden kysynnän arvioidaan kasvavan myös tulevaisuudessa. Kuluttajakyselyissä luomu nousee spontaanisti esille!
- Valio tehnyt isoja, toivottuja tuotelanseerauksia horeca-puolelle: luomumaito novo-pakkauksiin ja luomugoudaviipaleet

Tuotanto

- Luomumaidon tuotanto on lisääntynyt. Tuottajien määrä ei ole muuttunut, mutta maitomäärä on kasvanut.
- Tuottajahintojen lasku huolestuttaa kuitenkin tuottajia.

Markkinapotentiaaleja vastaavan maidon tuotannon määrän arviointi

- Kaupan asiantuntija-arvion mukaan luomumaitotuotteiden kysyntä voi kasvaa yli 100 % ja luomumaidon yli 30 % vuoteen 2020 mennessä.
- Tuotannon lisäystarvetta on vaikea arvioida. Päätettiin, että luomumaidontuotannon lisäystarve haarukoidaan lisäpotentiaalin perusteella. Jäsenille lähetetään arvio kommentoitavaksi. Tavoitteena saada tuotannon lisäystarve selville huhtikuun aikana.

Luomumaidon kasvupotentiaalit vuoteen 2020

	Tuoteryhmän myynti 1000 €	Luomun osuus %	Luomun myynti 1000 €	Luomun lisäpotentiaali %	Luomun lisäpotentiaali 1000 €	Arvioitu kasvu %	Nykytila	Mahdollisuudet
Juustot	766 617	0,94	7 197	1,03	7 926	110	tarjontaa eniten erikoisjuustoissa ja ruokajuustoissa.	kotimainen homejuusto
Keltaiset rasvat	236 359	0,79	1 872	0,89	2 112	112	tarjontaa on	
Nestemäiset maitotaloustuotteet	918 501	2,97	27 282	0,96	8 779	32	luomun osuus kasvanut, perustarjonta löytyy	
Välipalatuotteet (maitotalous)	416 932	1,22	5 103	1,57	6 549	128	jogurtissa ja viilissä tarjontaa	välipalarahka

Luomumaidon tuotanto

	Vastaanotettu maitomäärä (1000 l)	Kasvu edelliseen vuoteen (1000 l)	Tavoiteltu kasvu 1000 l	Luomun osuus vastaanotetusta maidosta
2010	30 071	635		1,4
2011	31394	1 322		1,4
2012	37 569	6 175	5000	1,7
2013	41 214	3 600	5000	1,9
2014	47 168	5 900	5000	2,0
2015	54175	7000	5000	2,3

Luomumaidon tuotanto

Luomumaidon tuotosseuranta 2015

- Sanna Eklund/ProAgria kertoi luomumaidon tuotosseurannan tuloksista vuodelta 2015. (kts. esitys liitteenä)
- ProAgrian tuotosseurannassa oli mukana sata luomukarjaa, joissa oli yhteensä 5 252 lehmää. Luomukarjoista 84 tulokset ovat luotettavia eli ne ovat kirjanneet pyydetyt tiedot tarkasti .
- Tuotosseurannan luomukarjat ovat tavanomaisia suurempia.

Mittari	Luomu	Tavanomainen
Keskituotos	8 448 kg	9 438 kg
Valkuainen	279 kg	330 kg
Rasva	357 kg	404 kg
Soluluku	192 000 kpl/ml	175 000 kpl/ml

- Korkea soluluku kertoo, että luomumaitotiloilla on tehtävä töitä lehmien utareterveyden kohentamiseksi.

Luomun tarina ja viestintäkärjet

- Tarinatoimisto Insano on laatinut alkuvuodesta pidettyjen työpajojen pohjalta luomun tarinan, jota koko luomuala sekä luomuhankkeet voivat yhdessä tehdä tunnetuksi muutamien viestintäkärkien kautta. (kts. liitteet)
- Tarina ei ole perinteinen narratiivi vaan ikään kuin buffet-pöytä, josta voi poimia sopivia paloja kulloiseenkin käyttötarkoitukseen.
- Tarinasta tuli seuraavia kommentteja:
 - ”Luomussa ei ole mitään ihmeellistä.” on hänen mielestään vähättelevä. Sen tilalle ehdotettiin väitettä ”Luomu on helppo valinta, jonka haluat tehdä.”

Ajankohtaisia asioita säädöksistä ja valvonnan kehittämisestä

- Pro Luomua on pyydetty allekirjoittajaksi mukaan vetoomukseen EU:n uusien luomuehtojen ns. myyntikasvivaatimuksen muuttamiseksi.
- Myyntikasvivaatimus tarkoittaa, että tilat, joilla on pellot luomussa mutta eläimet tavanomaisia, joutuvat v. 2020 lähtien viljelemään 30 % tuotantoalallaan kasveja myyntiin, eli ala on pois niiden omasta rehuntuotannosta.
- Tämä saattaa aiheuttaa sen, että ko. tilat siirtyvät kokonaan pois luomusta. Tällaisia tiloja on arvion mukaan noin 700 kpl ja niiden yhteenlaskettu tuotantoala on noin 25 % koko maan luomualasta (pl siirtymävaihe).
- Luomumaidon arvoketjutyöryhmä kannatti Pro Luomun osallistumista vetoomukseen.

Tiedoksi luomumaidon D-vitamiinointi-asetuksen notifiointiprosesseista: (Anna Lemström, MMM)

- Komissiossa ollaan sitä mieltä, että jos D-vitamiinointivaatimusta ei sovelleta Suomeen tuotavaan maitoon, niin suomalainen rasvaton homogenoitu luomumaito saa etulyöntiaseman tuontiluomumaitoon nähden, koska asetusta ei sovelleta tuontiin.
- MMM lähetti komissiolle selvityksen, mutta komission vastausajasta ei ole tietoa.
- Jos komissio on tyytyäinen, voidaan edetä suunnitellusti. Jos ei, asetusta jouduttaneen muuttamaan komission näkemysten mukaiseksi.

Muut asiat: luomumaidon seleeni

- Kristiina Sarjokari/Valio kertoi luomumaidon seleenikartoituksen uusista tuloksista.
- Valio kartoitti luomutankkimaidon seleeniä v. 2014 yhteensä 125 luomumaitotilalla: suurin osa tiloista alitti seleenin tavoitetason
- Orgaanisen seleenin käyttöluvan jälkeen tilanne on selvästi parantunut. Joidenkin luomutilojen seleenissä kuitenkin yhä parantamista.
- Luomumaidon seleenipitoisuus on jonkin verran alhaisempi kuin luomuttoman maidon.
- Puheenjohtaja totesi, että seleeniasia on erittäin tärkeää. Karja voi selvästi paremmin, kun seleeninsaanti on kunnossa, mikä helpottaa tuottajan henkistä taakkaa.

Muut asiat

- Maitoryhmä päätti ehdottaa, että yksi luomun koordinaatiohankkeen fokustyöryhmistä (mittarityöryhmä) keskittyisi selvittämään sitä, millaisia ei-lääkkeellisiä valmisteita luomussa voi käyttää kotieläinten sairauksien ennaltaehkäisyyn (esimerkiksi hivenainepuutokset).
- Markkinoilla on jo aika paljon valmisteita, jotka eivät ole lääkkeitä, ja niiden käytöstä pitäisi olla selvät ohjeet luomussa.
- Työryhmän tulisi selvittää myös, mikä on tilanne muissa Pohjoismaissa.

Muut asiat: seuraavat palaverit

Ti 13.9. klo 10.00 Hämeenlinnan Osuusmeijeri

Ti 22.11. klo 10.00